

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Zeetoeegang IJmond

**Aanvullend advies over reikwijdte en detailniveau
van de Milieutoets**

3 november 2011 / rapportnummer 2525-85

1. Voorgeschiedenis en stand van zaken

Rijkswaterstaat (RWS) heeft het voornemen om de Noordersluis in IJmuiden om technische redenen te vervangen door een nieuwe zeesluis. Deze sluis, die de toegang vormt tot de havens aan het Noordzeekanaal, moet de verdere economische ontwikkeling in het havengebied mogelijk maken en knelpunten rond de zeetoegang oplossen. Om te komen tot een voorkeursbeslissing over de nieuwe sluis wordt een planstudie uitgevoerd die onder andere een Milieutoets omvat.¹ Het onderzoek, waarvan de Milieutoets deel uitmaakt, moet inzicht bieden in de milieueffecten van

- het aanleggen van de sluis;
- het transport door het Noordzeekanaal en over de achterlandverbindingen;
- de ruimtelijke ontwikkelingen langs het kanaal die door een nieuwe sluis mogelijk worden gemaakt.

Verder genereert de Milieutoets informatie voor de maatschappelijke kosten-batenanalyse die ook zal worden uitgevoerd.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') heeft eerder advies uitgebracht over de reikwijdte en het detailniveau van de Milieutoets.² Ondertussen heeft RWS een werkplan voor het uitvoeren van de Milieutoets voorbereid. Op 29 september heeft RWS de hoofdpunten uit het plan aan de Commissie gepresenteerd. In het voorgestelde werkplan worden voor de onderscheiden thema's — zoals 'geluid', 'landschap' en '(water-) bodemkwaliteit' — de te hanteren uitgangspunten en informatie, de beoordelingsmethode, het beleidskader, het onderzoeksgebied en de zichtjaren beschreven. De Commissie heeft tijdens dit overleg op de voorgestelde aanpak gereflecteerd. Het voorliggende document is niet anders dan een kort overzicht van hoofdconclusies uit het gesprek. Specifieke opmerkingen, bijvoorbeeld bij de definities of de afbakening van indicatoren, zijn geen onderwerp van dit overzicht. Bij de nog volgende toetsing zal worden uitgegaan van het eerdere advies over reikwijdte en detailniveau aangevuld met de aanbevelingen die in deze fase zijn gedaan.

¹ Er is nog geen plan of besluit aan de orde waarvoor de m.e.r.-plicht geldt. RWS heeft echter de ambitie om de Milieutoets zodanig uit te voeren dat deze voldoet aan de inhoudelijke vereisten van een plan-MER.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Conclusies

De Commissie heeft kennis genomen van het feit dat

- het onderzoek naar de directe effecten van de aanleg en het gebruik van de zeesluis³ en naar mogelijke knelpunten in de achterlandverbindingen, is losgekoppeld van het onderzoek naar de optimale benutting van de beschikbare milieuruimte in het havengebied van Amsterdam;
- zelfde uitgangspunten gehanteerd worden voor de nu losgekoppelde deelonderzoeken;
- er voortdurend afstemming is over de ontwikkelingen binnen beide deelonderzoeken;
- de resultaten van beide onderzoeken gelijktijdig opgeleverd zullen worden;
- de bevindingen uit het optimalisatieonderzoek zullen worden overgenomen in de Milieutoets voor de zeesluis.

In haar eerdere advies over de reikwijdte en detailniveau van de Milieutoets heeft de Commissie aangegeven dat, naast een zelfstandig leesbare samenvatting, in ieder geval onderstaande informatie opgenomen moet zijn in de Milieutoets:

- de scenario's voor de groei van de goederenstromen via de zeesluis naar het havengebied en de verdeling van deze stromen over weg, spoor en water en via buisleidingen;
- inzicht in de ontwikkeling van het gebruikte oppervlak aan industrieterrein en van het gebruik van infrastructuur voor verwerking van bovengenoemde goederenstromen en in eventuele knelpunten daarin. Beschrijf de ontwikkelingen die in het bestaande havengebied ingepast kunnen worden, in meer detail dan ontwikkelingen die alleen mogelijk zijn na aanleggen van nieuwe havens en industrieterreinen.⁴
- de maximaal beschikbare en de benutte milieuruimte in het studiegebied, nu en in de toekomst.
- de actuele leefbaarheidsknelpunten, de effecten op de leefomgeving van het voornemen, de ambities en de geplande maatregelen om deze op te lossen.

De Commissie benadrukt nog steeds het belang van deze informatie voor het nemen van een evenwichtig besluit.

De huidige opzet vereist voortdurende afstemming over de uitgangspunten en over de afbakening van beide deelonderzoeken. Alleen op die manier wordt zowel dubbeling als onvermeld laten van relevante effecten voorkomen.

De bevindingen uit de optimalisatiestudie zijn onderdeel van de onderbouwing van het besluit over de nieuwe zeesluis omdat ze duidelijk maken tot op welke hoogte de havenactiviteiten in Amsterdam nog in omvang kunnen toenemen. De informatie uit de optimalisatiestudie moet verder ook worden gebruikt om in de Milieutoets te onderbouwen voor welke milieuaspecten optellen van de effecten uit beide deelstudies tot ongewenste gevolgen kan lei-

³ Belangrijk hierin zijn de effecten van het transport in relatie tot de beschikbare milieuruimte en de keuze voor de omvang van de sluisgolken, vooral met het oog op a) de omvang van de verwachte schepen, b) technische aspecten van m.n. de sluisdeuren en c) de verziltingseffecten.

⁴ Ook de gevolgen voor de leefomgeving van ontwikkelingen die aanleg van nieuwe havens en industrieterreinen vereisen, moeten slechts globaal worden beschreven.

den. De Commissie denkt hierbij vooral aan effecten van emissies naar lucht. In het project-MER, waarin het gekozen sluisalternatief wordt uitgewerkt, zullen vervolgens de cumulatieve gevolgen van alle activiteiten die aan het vergroten van de zeesluis zijn toe te schrijven, in beeld moeten worden gebracht.⁵

Het onderzoek is met grote onzekerheden omgeven, vooral waar het gaat om verwachte ontwikkelingen na 2030. Daarnaast zijn voor een aantal onderwerpen — zoals de ontwikkelingen in het vervoer van gevaarlijke stoffen — weinig gegevens beschikbaar. Het is daarom belangrijk om

- aan te geven voor welke milieuaspecten er een gebrek aan gegevens is en waarop aannames zijn gebaseerd;
- de onzekerheden te betrekken bij het beoordelen van de effecten en het beschouwen van maatregelen.

Tenslotte heeft de Commissie aanbevolen om

- bij het beoordelen van de gevolgen voor de (water-) bodem uitsluitend te kijken naar de milieueffecten en om kosten van werkzaamheden of effectbeperkende maatregelen slechts onderdeel te laten zijn van de MKBA;
- een duidelijker scheiding aan te brengen tussen de effecten voor (oppervlakte-) waterkwaliteit en -huishouding en de effecten voor natuurwaarden.

⁵ Dit laat onverlet dat in de Milieutoets de cumulatie in beeld moet worden gebracht van enerzijds de effecten van de activiteiten die onderwerp zijn van de Milieutoets, met anderzijds de heersende of verwachte achtergrondconcentraties en met effecten van andere bronnen, zoals bijvoorbeeld Tata Steel in IJmuiden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens aanvulling reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat Dienst Noord-Holland

Activiteit: Aanleggen van een zeesluis in IJmuiden die de toegang vormt tot de havens in het Noordzeekanaalgebied

Bijzonderheden:

Om te komen tot een voorkeursbeslissing over de nieuwe sluis wordt een planstudie uitgevoerd, die onder andere een Milieutoets omvat. Formeel gezien is er nog geen plan of besluit aan de orde waarvoor de m.e.r.-plicht geldt. Daarom wordt niet de m.e.r.-procedure doorlopen. Rijkswaterstaat heeft echter de ambitie om de Milieutoets zodanig uit te voeren dat deze voldoet aan de inhoudelijke vereisten van een plan-MER.

Procedurele gegevens:

geen aankondiging van de start van de procedure
de stukken zijn niet ter inzage gelegd
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r. 21 februari 2011
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 2 mei 2011
aanvullende adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r. 17 augustus 2011
aanvullend advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 3 november 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

Drs. S. Dirksen
Dr.ir. R.E.C.M. van der Heijden
Ir. D.L.J. Heikens
Ir. J.A. Huizer
Dr. J. Lembrechts (secretaris)
Drs. L. van Rijn-vellekoop (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in de milieutoets en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Aanvullend advies over reikwijdte en detailniveau van de Milieutoets Zeetoeegang IJmond

Commissie voor
milieueffectrapportage

Rijkswaterstaat heeft het voornemen om de Noordersluis in IJmuiden, die de toegang vormt tot de havens aan het Noordzeekanaal, te vervangen door een nieuwe zeesluis. Om te komen tot een voorkeursbeslissing over de nieuwe sluis wordt onder andere een Milieutoets uitgevoerd die inzicht moet bieden in de milieueffecten van de mogelijke oplossingen.

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 61 ISBN: 978-90-421-3409-9
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl

